

LW 106

ЮРИДИЧЕСКО МИСЛЕНЕ И ИЗГОТВЯНЕ НА ПРАВНИ АКТОВЕ

Приета: прот. № 9 от 18.04.2005г., изм. прот. № 20 от 30.10.2008г., изм. прот. № 11 от 17.09.2011 г.; изм. прот. № 15 от 24.06.2016

Лектор: Доц. д-р Светла Маргаритова

АНОТАЦИЯ

Дисциплината представя една от най-типичните форми на юридическото мислене – интерпретацията на юридическите текстове, т.е. тълкуването, в което намират синтез характерните за правото инструменти (юридически институти, юридически понятия и категории, юридически език) и традиционните логически операции: анализ, сравнение, синтез. Тя се занимава с процедурата и начините на тълкуване от гледна точка на догматичната юриспруденция. Дисциплината дава основни знания за процеса на правоприлагане - за разбирането на правните норми, за интерпретацията им, за тяхното прилагане към конкретни случаи, както и за правилата на водене на съдебни дискусии. Наред с това тя дава начални познания на студентите за юридическата техника при изготвянето на различни правни актове и ги подпомага в предстоящото изучаване в по-горните курсове на материалното и процесуалното право.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основните цели на дисциплината са насочени към формиране на знания у студентите относно :

- процеса на правоприлагане, етапите, правилата и начините на интерпретация на правните норми;
- същността на юридическото мислене, произхода и развитието му с натрупването на юридически опит;
- разбирането (интерпретацията) на правните норми и правнорелевантните факти (ситуацията) като централен момент на всеки процес по прилагане на правото;
- методологията на юридическото мислене и неговото значение за реализацията на правото;
- правилата за изготвяне на различни правни актове.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината представлява допълнение на общата теория на правото, чийто предмет е реализацията на правото. Тя е въвеждаща по отношение на такива материално-правни дисциплини като конституционно, административно, наказателно, гражданско право, както и процесуалните правни дисциплини – граждански, наказателен и административен процес. Теоретичните знания се съпътстват с анализ на действащото законодателство и практиката на Конституционния съд, ВКС и ВАС. Наред с това дисциплината дава полезни знания на студентите

и в бъдещото им изучаване на науките с международно-правен елемент, доколкото стъпва и на практиката на Европейския съд по правата на човека и Съда на Европейския съюз. Чрез нея студентите постепенно обогатяват своя юридически речник, включително и с латинска терминология. Курсът поставя основите в усвояването на умения при решаването на казуси. Необходимо е студентите да имат знания по обща теория на правото и би било полезно да са получили основни знания по реторика и правна логика.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение			задочно обучение		
			л	с	у	л	с	у
Право	задължителна	7	30	40	70	20	25	45

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Възникване на юридическото тълкуване.

Тема 2. Възникване и развитие на модерната теория на тълкуването. Континентална тълкувателна теория, прецедентна тълкувателна теория, тълкуването в теориите на Х.Келзен и Х.Харт; херменевтичната тълкувателна теория. Българската тълкувателна теория – история и съвремие.

Тема 3. Понятие за юридически език. Знакът в правото. Юридическа терминология, функции на юридическия речник, особености на юридическия речник, произход и структура юридическа фразеология.

Тема 2. Значението на езика, значението на тълкуването в науката и в правото – в частност.

Тема 4. Понятие за тълкуването. Тълкуване и интерпретация. Смисълът при тълкуването.

Тълкуване в правото. Теории на тълкуването.

Тема 5. Начини на тълкуване – понятие и видове.

Тема 6. Процедура на тълкуването. Модели. Установяване на неяснотата. Избор на тълкувателен резултат. Тълкувателно съдебно решение и тълкувателна съдебна практика.

Тема 7. Езиков начин на тълкуване. Език на закона и тълкуването му. Семантични, синтактични и прагматични правила. Езиково тълкуване на международните договори.

Тема 8. Логически начин на тълкуване. Правилата на формалната и деонтичната логика, неформалните правила, житейската логика, специализираната юридическа логика.

Тема 9. Системен начин на тълкуване. Правила.

Тема 10. Исторически и функционален начин на тълкуване.

Тема 11. Херменевтика на юридическото мислене – понятието. Предмет на правната херменевтика.

Тема 12. Право и мислене. Механизъм на юридическото мислене. Структура и механизъм на правните проявления.

Тема 13. Метод на юридическото мислене. Реализация на метода. Юридическа аргументация.

Тема 14. Действие на юридическото мислене. Сфери на приложение. Насочващи знаци за разбирането, понятието за „мяра“.

Тема 15. Факт и право. Обхващане на факта от правото. Реакция на правото спрямо факта.

Юридическият силогизъм.

Тема 16. «Технология» на изготвянето на нормативните актове.

Тема 17. «Технология» на изготвянето на правни актове – последователност, начини на структуриране, начини на изложение, особености на юридическата аргументация, стилистични и технически изисквания

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка, включваща степента на участие в упражненията чрез зададени индивидуални практически задачи (представяне на пример от практиката на КС, ВКС или ВАС за всеки един от начините на тълкуване, резюме на съдебно решение, анализ на казус) и тестово изпитване в края на семестъра. При формирането на оценката се взема предвид активността на студентите по време на лекциите и упражненията, която може да доведе до повишаване на успеха с една единица.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

Росен Ташев. Теория на тълкуването. С., Сиби, 2007

Жана Шаранкова. Юридическо мислене. С., Феня, 2013

Милкова, Д. Обща теория на правото, С., 2007.

Росен Ташев. Обща теория на правото. С., Сиби, 2007

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Жан Луи Бержел. Обща теория на правото. С., 1993

Жан Карбоние. Въведение в гражданското право. С., 1999

Таков Кр. Как се решава частноправен казус. С., 2007.

НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Конституция на Република България

Закон за нормативните актове

Указ за приложението на закона за нормативните актове

Закон за задълженията и договорите

Виенска конвенция за правото на договорите

Европейска конвенция за правата на човека.

Септември 2016 г.

LW 106

ЮРИДИЧЕСКО МИСЛЕНЕ И ИЗГОТВЯНЕ НА ПРАВНИ АКТОВЕ

Лектор: Доц. д-р Светла Маргаритова

1. Възникване на юридическото тълкуване.
2. Възникване и развитие на модерната теория на тълкуването.
3. Континентална тълкувателна теория, прецедентна тълкувателна теория, тълкуването в теориите на Х.Келзен и Х.Харт; херменевтичната тълкувателна теория.
4. Понятие за юридически език. Знакът в правото.
5. Юридическа терминология, функции на юридическия речник, особености на юридическия речник,
6. Произход и структура юридическа фразеология.
7. Значението на езика, значението на тълкуването в науката и в правото – в частност.
8. Понятие за тълкуването. Тълкуване и интерпретация. Смесът при тълкуването.
9. Начини на тълкуване – понятие и видове.
10. Процедура на тълкуването. Модели.
11. Установяване на неяснотата. Избор на тълкувателен резултат. Тълкувателно съдебно решение и тълкувателна съдебна практика.
12. Езиков начин на тълкуване. Език на закона и тълкуването му. Семантични, синтактични и прагматични правила. Езиково тълкуване на международните договори.
13. Логически начин на тълкуване. Правилата на формалната и деонтичната логика, неформалните правила, житейската логика, специализираната юридическа логика.
14. Системен начин на тълкуване. Правила.
15. Исторически и функционален начин на тълкуване.
16. Херменевтика на юридическото мислене – понятието. Предмет на правната херменевтика.
17. Произход. първи процедури за решаване на правни конфликти.
18. Съвременни теории за разбирането.
19. Право и мислене. Механизъм на юридическото мислене. Структура и механизъм на правните проявления.
20. Метод на юридическото мислене. Реализация на метода. Юридическа аргументация.
21. Действие на юридическото мислене. Сфери на приложение. Насочващи знаци за разбирането, понятието за „мяра“.
22. Факт и право. Обхващане на факта от правото.
23. Реакция на правото спрямо факта. Юридическият силогизъм.
24. «Технология» на изготвянето на нормативните актове.
25. «Технология» на изготвянето на правни актове – етапи и начини на структуриране.
26. Начини на изложение на правните текстове, особености на юридическата аргументация.
27. Стилистични и технически изисквания към правните актове.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

Росен Ташев. Теория на тълкуването. С., Сиби, 2007
Жана Шаранкова. Юридическо мислене. С., Феня, 2013
Милкова, Д. Обща теория на правото, С., 2007.
Росен Ташев. Обща теория на правото. С., Сиби, 2007

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Жан Луи Бержел. Обща теория на правото. С., 1993
Жан Карбоние. Въведение в гражданското право. С., 1999
Таков Кр. Как се решава частноправен казус. С., 2007.

НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Конституция на Република България
Закон за нормативните актове
Указ за приложението на закона за нормативните актове
Закон за задълженията и договорите
Виенска конвенция за правото на договорите

Европейска конвенция за правата на човека.

Септември 2016

ANNOTATION

The discipline presents the origin, structure, and function of jurist's reasoning as connected to the understanding of law. It deals with the application of legal reasoning in realisation of law (a branch of the general theory of law). The discipline provides substantial knowledge on judicial discourses and enables students to master penal, civil, and administrative proceeding law in a better way.